

Posudek vedoucího bakalářské práce

Ing. Vít Pavelek: Etika křesťanské misie v postmoderním kontextu

Předložená bakalářská práce čítá 48 stran a splňuje všechny požadované formální náležitosti: má jasnou strukturu, patřičně cituje, na závěr uvádí stručný seznam použité literatury (v němž chybí jednou na s. 36 – ovšem bez uvedení autora – citovaná Lindbeckova *The Nature of Doctrine*). Práce je psána čtivou a vyzrálou češtinou, překlepy se v práci téměř nevyskytují – našel jsem pouze chybné skloňování na s. 14 („náboženství se mělo stát jednotícím *prvek* říše“), následované nesrozumitelnou eliptickou větou. Chyba je v německé vazbě „*Dienst des Seelen*“ na s. 18 (správně „*Dienst der Seelen*“). Chybně je uveden Wittgensteinův termín pro řečové hry na s. 22 (správně *Sprachspiele*, nikoli *Spielsprache*).

Autor si položil jasnou a důležitou otázku, jak je možné v kontextu postmoderní plurality vykonávat křesťanskou misii, když je v rámci postmoderny křesťanství jedním hlasem mezi jinými (s. 6, 8). Aby došel k odpovědi, předkládá v první kapitole stručný přehled pojetí křesťanské misie v NZ a ještě stručněji v následujících dějinách. Drží se především knihy D. J. Bosche, z něhož přebírá i některé citace starých autorů (Augustin, Cyprián aj.). Zde by bylo třeba citovat nikoli ze sekundárního zdroje, ale dohledat citace v primárních pramenech. Ve druhé kapitole autor poměrně zevrubně líčí postmoderní situaci a její podmínky na základě Lyotardových textů. Ve třetí kapitole se práce zabývá možnostmi dialogu v postmoderně. Představuje proto základní paradigmaty mezináboženského dialogu a drží se přitom především knih P. Hoška a P. F. Knittera. Čtvrtá kapitola, věnovaná možnostem misie v postmoderně, více rozpracovává postpluralitní model a přináší odpověď na otázku položenou v úvodu. Autor navazuje na koncepce P. Hoška a P. Galluse, zdůrazňuje respekt k jinakosti druhého a partikularitu vlastní perspektivy, která vede k modelu dialogického postpluralismu. Vedle toho přejímá akomodační model, zakotvený v Boží akomodaci člověku v osobě Ježíše Krista, která v oblasti misie přináší možnost misionáře přizpůsobit se světu a situaci adresáta, aniž by misionář ztratil svoji identitu.

Práce přináší text na bakalářskou práci nadprůměrně vyzrálý – autor velmi ostře vidí problém, kterým se chce zabývat, dokáže ho jasně formulovat a hledá odpověď, kterou nakonec nalezne a také jasně formuluje. Opírá se o cizí pozice, ty ale pouze nereferuje, nýbrž hledá odpovědi, s nimiž by se také sám mohl ztotožnit. Píše tedy s oporou o cizí texty za sebe, s vlastním vhledem a vlastním jasným pochopením referovaných pozic, což hodnotím kladně.

Výše uvedený bod představuje zásadní kvalitu práce, která přesahuje požadovanou úroveň bakalářské práce a která je dle mého soudu důležitější – a také podle ní stanovuji své hodnocení – než kvantitativní pohled na text, který je v tomto ohledu naopak pro bakalářské práce typický: přináší především přehledy dějin a pozic (což je v pořádku, tak si to autor mj. vytknul ve svém zadání), zatímco závěry jednotlivých kapitol, přinášející důležitý systematický výtěžek a myšlenky či problémy důležité pro další promýšlení, jsou velmi stručné (s. 19,). Větší prostor tedy zabírá cesta k navrhovanému řešení než hlubší analýza navrhovaného řešení, jeho zdrojů a rizik. Ani historický přehled, ani Lyotardova

analýza postmoderny se nijak zvláště nepropíše do závěrečných kapitol. Nicméně autor sám si v závěru uvědomuje, že podal především historický přehled, jehož výtěžky by bylo potřeba dále rozpracovat (s. 46).

Možné otázky pro obhajobu práce:

1. Autor zmíní ve 4. kapitole, že pojmy misie a mezináboženský dialog pojímá jako synonyma (s. 41, pozn. 116). Nestává se tím ale z misie „pouze“ mezináboženský dialog? Není toto vlastně ztroskotáním misie? Na dialog jsou totiž potřeba dva. Co když s křesťany nebude chtít nikdo mluvit a každé náboženství upadne zpět do své samomluvy a své vnitřní bubliny? Tj. co s otázkou misie v situaci nového exkluzivismu?

2. S tím souvisí otázka po pozici exkluzivismu dnes. Autor ho nejprve kvalifikuje jako přístup premoderní (s. 30), pak ale dojde k tomu, že postpluralitní model má vlastně má stejný základ právě jako exkluzivismus (s. 37). Lze tak jednoznačně a jednoduše říci, že exkluzivismus je premoderní? Není naopak v obnoveném hávu výrazným jevem či nebezpečím postmoderny?

3. Autor zmíní důležitost individuality člověka (s. 26). Proč je individualita člověka důležitá? Není důraz na individualitu západní úchylkou, kterou by bylo potřeba přinejmenším vyvážit důrazem na společenství, na podřazení individuality nějakému vyššímu celku?

4. Na s. 22 jsou zmíněny pojmy verifikace a falzifikace. I ty by se daly přiřadit k různým vývojovým fázím otázky po pravdě či jistotě (K. R. Popper). Pro postmodernu ovšem není typický ani jeden z nich. Co by bylo postmoderním kritériem kvality či přijatelnosti konkrétního postoje či světonázoru?

Práci doporučuji k obhajobě. Navrhované hodnocení – B (velmi dobře).

V Praze, 26. 8. 2024
doc. Petr Gallus, Ph.D.